

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
info

<https://konkur.info>

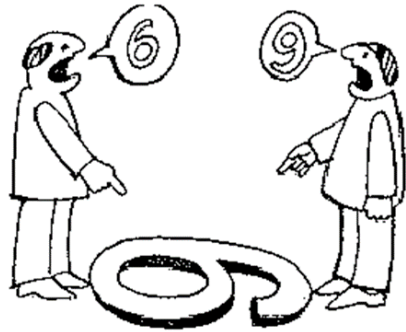
<https://konkur.info>

خلاصه مطالب درس ۶

معنای معرفت و شناخت برای هر انسانی روشن است.

امکان رسیدن به شناخت و معرفت برای هر انسانی هست و این مطلب یک امر روشن است.

چون اگر امکان شناخت نبود

چرا؟

شما الان در کلاس نبودید.

هیچ وقت اختلاف نظر پیش نمی آمد

قادر به برقراری ارتباط با دنیای اطراف خود نبودیم

ویژگی های شناخت

در معرض
خطا و
اشتباه

محدود

تدریجی

شکاکیت مطلق چیست؟

یعنی شک در اصل دانستن و همه دانسته ها

چرا شکاکیت امکان پذیر نیست؟

چون تناقض پیش می آید و تناقض محال است

همین که کسی بگوید «شناخت امکان پذیر نیست»

خود نوعی شناخت است.

در این درس به دنبال چه هستیم؟

انسان چه ابزارهایی برای معرفت و شناخت دارد؟

این ابزارها چه قلمروی دارند؟

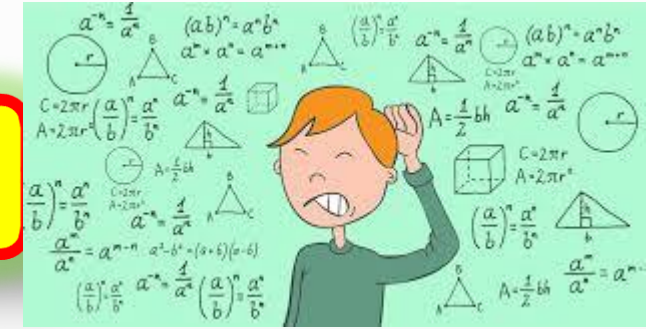
این ابزارها چقدر اعتبار دارند؟

به نظر شما در شناخت موارد ذیل فقط از یک ابزار استفاده می کنیم؟

رنگ دیوار اتاق

حل مسائل ریاضی

رؤیایی که دیشب دیدید

وجود بهشت و جهنم

کاری نداریم که با گزاره های ذیل موافق هستید یا مخالف؟

پس از مطالعه به این دو سوال پاسخ بدهید

گویندگان این جمله ها با چه ابزاری به آنها پی برده و آنها را پذیرفته اند؟

هر یک از این گزاره ها مربوط به چه حوزه هایی از دانش بشر میشود؟

عبارت‌های زیر را با دقت بخوانید.

۱ سرنوشت هر کس در گرو عملی است که خود انجام داده است.

۲ تاریخ بشر با حوادث تلخ و ناگوار فراوانی آمیخته است.

۳ یکی از فرشتگان الهی جبرئیل است که آوردن وحی بر پیامبران را بر عهده دارد.

۴ زمین علاوه بر حرکتی که به دور خود و به دور خورشید دارد، حرکتی هم همراه با منظومه شمسی در کهکشان دارد. info

۵ انسانی که واقعاً خدا را مقصود خود قرار بدهد، اعمالش در جهت رسیدن به او خواهد بود.

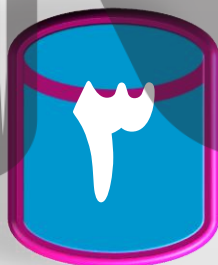
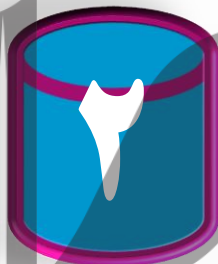
۶ جهان برای برخی انسان‌ها حکم قفس را دارد.

حس

عقل

قلب

وحی الهی، برترین شهود

ابزارهای شناخت کدامند؟

konkur
info

اولین ابزار شناخت

جزیی- غیر ارادی- زمانمند

مشترک میان انسان و حیوان

گرچه خطا می کند ولی مورد اعتماد است

ابزاری برای بهره مندی از طبیعت

تامین کننده مواد اولیه برای عقل

یکی از نشانه های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوتها و تمایزهاست

شناخت تفاوت ها باعث می شود به کمک عقل از اشیاء متفاوت استفاده های مختلف کند

گاهی ما در هنگام استفاده از حواس دچار خطا می شویم؛ مثلاً ممکن است چوب را داخل آب، شکسته بینیم یا یک ساختمان بزرگ را، از فاصله دور، کوچک بیندازیم.

- آیا چنین پیشامدهایی سبب سلب اعتماد ما از حواس می شود؟ چرا؟
- برای اینکه به خطای خود در این موارد پی ببریم، باید از چه ابزاری استفاده کنیم؟ آیا باز هم باید از حواس کمک بگیریم؟
- آیا اینکه انسان می تواند متوجه خطای خود شود، می تواند دلیلی بر توانایی حواس برای شناخت اشیا باشد؟

آیا حسّ از عهده همه شناخت‌ها بر می‌آید؟

مثلاً حسّ از عهده چه شناخت‌هایی بر نمی‌آید؟

حقایق نامحسوس مثل

وجود بُعد غیر جسمانی

احساسات درونی مثل شادی و غم

دانستنی‌های علم ریاضی

دانستنی‌های علم فلسفه مثل علیّت

نتیجه
اینکه:

عقل

هم می تواند

حقایق محسوس و طبیعی را
بشناسد

حقایق غیر محسوس و
غیر طبیعی را بشناسد

konkur
.info

عقل به عنوان مهمترین منبع شناخت برای خود ابزاری هایی دارد

ابزارهای عقل

عقل با کمک هر یک از ابزارهای خود به نوعی شناخت می رسد

به شناخت تجربی می رسد

حس بیرونی

به شناخت درونی می رسد

حس درونی

به شناخت عقلی محض می رسد

استدلال

عقل با کمک

شناخت تجربی = علوم تجربی

با کمک حواس

عقل

و تحلیل عقلانی یافته های حسی

می تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد

علم فیزیک - شیمی - زیست و...

مثل

به این نوع شناخت «شناخت تجربی» می گویند

فقط عالم طبیعت است

حیطه و قلمرو شناخت تجربی کجاست؟

عقل چگونه یافته های حسی را تحلیل می کند؟

فلزی را حرارت داده ایم و اکنون بعد از حرارت فلز منبسط شده است

یافته حسی

آیا میان انبساط فلز و حرارت ارتباط هست؟

آیا انبساط فلز فقط در اثر حرارت دادن رخ می دهد؟

آیا همیشه فلز در اثر حرارت منبسط می شود؟

تحلیل
عقلانی

پس از تحلیل عقلانی به چه اصولی می‌رسیم؟

آیا میان انبساط فلز و حرارت ارتباط هست؟

پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است

۱

آیا انبساط فلز فقط در اثر حرارت دادن رخ می‌دهد؟

هر پدیده علتی ویژه دارد، و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید

۲

آیا همیشه فلز در اثر حرارت منبسط می‌شود؟

طبیعت، همواره یکسان عمل میکند

<https://konkur.info>

۳

مبانی فلسفی علوم تجربی

یا قواعد عقلی علوم تجربی

به این اصول
چه می گویند؟

پدیده ها خود به خود پدید نمی آیند،
بلکه هر پدیده ای نیازمند علت است

هر پدیده علتی ویژه دارد،
و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی آید

طبیعت، همواره یکسان عمل میکند

konkur
info

قواعد
عقلی
علوم
تجربی

ارسطو

این قواعد عقلی را چه کسی پایه گذاری کرد؟

بزرگترین شاگرد افلاطون بود

هم در فلسفه تبحر داشت

هم یک دانشمند علوم طبیعی بود

ارسطو

ابن سینا

کدام دانشمند در توضیح و تبیین قواعد عقلی

علوم طبیعی نقش بسزایی دارد؟

konkur
.info

<https://konkur.info>

کتابهای متعددی هم در فلسفه و هم علوم طبیعی نوشت که همواره مورد توجه فیلسوفان و دانشمندان علوم طبیعی بوده است

قانون

در گسترش اندیشه های ارسطو درباره قانون علیت و ابعاد مختلف آن تأملات عمیقی کرد و توضیحاتی بیان نمود که همچنان قابل استفاده است

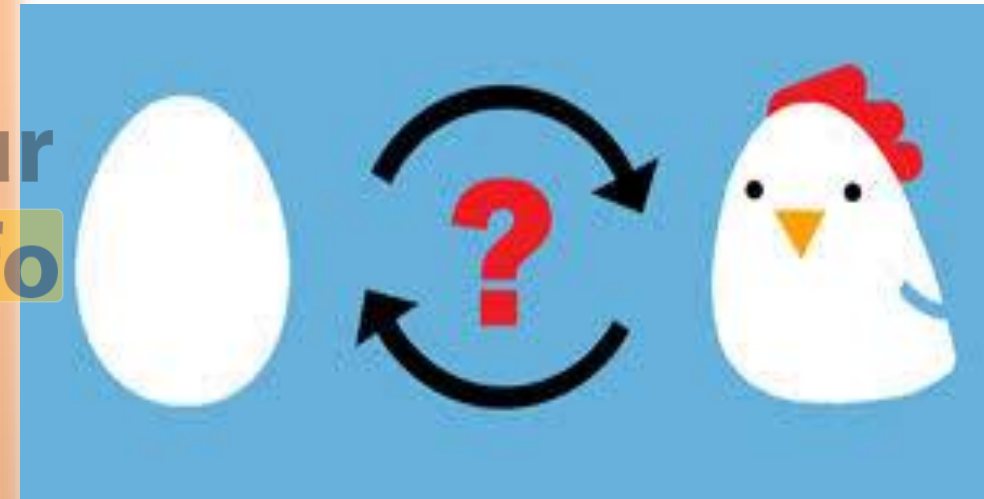
قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی آید، بلکه برعکس، خودش پایه و اساس هر تجربه ای است

ابن سینا

اصل علیت

یکی از قواعد اولیه
تعقل است که انسان در
شناخت هر پدیده ای از
آن استفاده می کند

شناخت درونی

انسان احساسات درونی را مستقیماً درک می کند
و این درک عقلی است.

<https://konkur.info>

شناخت احساسات درونی
شما چگونه میسر می شود؟

**علت ایجاد چنین احساساتی
چگونه درک می شود؟**

شناخت درونی

**با کمک استدلال انسان می تواند علل شادی
غم، ترس، استرس، و... کسب نماید**

چرا خوشحالی؟

چون تیم محبوبیم به فینال جام قهرمانان رسیده است من خوشحال هستم

چرا می ترسی؟

چون ممکن است در این اوضاع گرفتار بیماری کرونا شوم می ترسم

شما چگونه به
شناخت موارد ذیل
پی می برید؟

آیا با حسّ و تجربه می توانیم این موارد را بشناسیم؟

شناخت عقلی محض

گاهی عقل بدون
کمک از حواس و
صرفا با

و چینش
استدلال

تفکر

به حقایقی می رسد و دانش هایی را پایه گذاری می کند.

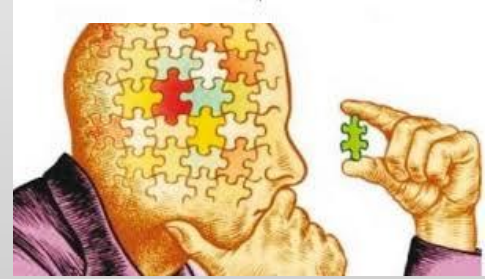
به این شناخت ها چه می گویند؟

علم ریاضی و فلسفه

مثل

شناخت عقلی

<https://konkur.info>

انسان به کمک فلسفه یافته هایی سودمند درباره کل هستی، به دست می آورد

حیطه و قلمرو شناخت عقلی چیست؟

کل عالم هستی و حقایق غیر مادی

konkur
.info

وجود
آخرت

وجود
خدا

و...

وجود
بهشت

عرفا چگونه به
شناخت موارد ذیل
پی می برند؟

آیا از افرادی مثل پیامبران و عرفا مطالبی شنیده
اید که بدون عقل و استدلال به آن رسیده باشند؟

حافظ:

دوش پنهان گفت با من کاردانی تیزهوش

گفت آسان گیر بر خود کارها کز روی طبع

وانگهم در داد جامی کز فروغش بر فلک

مولوی

**دور بادا عاقلان از عاشقان /
گر در آید عاقلی گو راه نیست
:عقل تا تدبیر و اندیشه کند /**

کز شما پنهان نشاید داشت راز می فروش

سخت می گیرد جهان بر مردمان سخت کوش

زهرة در رقص آمد و بر بطزان می گفت نوش

**دور بادا بوی گلخن از صبا
/ و در آید عاشقی گو مرحبا
رفته باشد عشق تا هفتم سما**

مطابق نظر نویسندگان یکی دیگر از ابزار شناخت قلب است.

بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی میکند

چرا؟

بی واسطه است

۱

شناخت
قلبی

قلب انسان حقیقت را چنان در می یابد که گویا با چشم میبیند.

چرا؟

«معرفت شهودی»
نامیده میشود

۲

تقویت ایمان

۱

تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن

۲

کمال طلبی همراه با عبادات خالصانه،

۳

به تدریج و گام به گام

۴

شناخت قلبی
تحت چه
شرایطی
حاصل می
شود؟

حیطه و قلمرو شناخت قلبی چیست؟

konkur
info
کل هستی و حقایق غیر مادی

یکی از اقسام شهود قلبی وحی الهی است

برترین شهود است

ویژه پیامبران است

خداوند حقایق و معانی و حتی گاهی کلمات و عبارات خود را بر قلب پیامبر نازل می کند

پیامبر آن معانی و کلمات و عبارات را دریافت می کند و هیچ گونه دخل و تصرفی از طرف پیامبر در آن صورت نمی گیرد

معرفت
و حیانی

خداوند از طريق وحي و به واسطه پيامبران،

معارفی را در اختيار بشر قرار می دهد که به

آن «معارف وحيانی» می گویند

قرآن کریم نمونه ای از کلام
الهی است که بر قلب آخرین
پیامبر (ص) نازل شده است.

ما انسان ها چگونه می توانیم از حقایق قرآن آگاه شویم؟

به میزان توانایی و همت

با تأمل و تدبر

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
info

<https://konkur.info>